

Rodný domek bratranců Veverkových

Návrhová část

Obsah

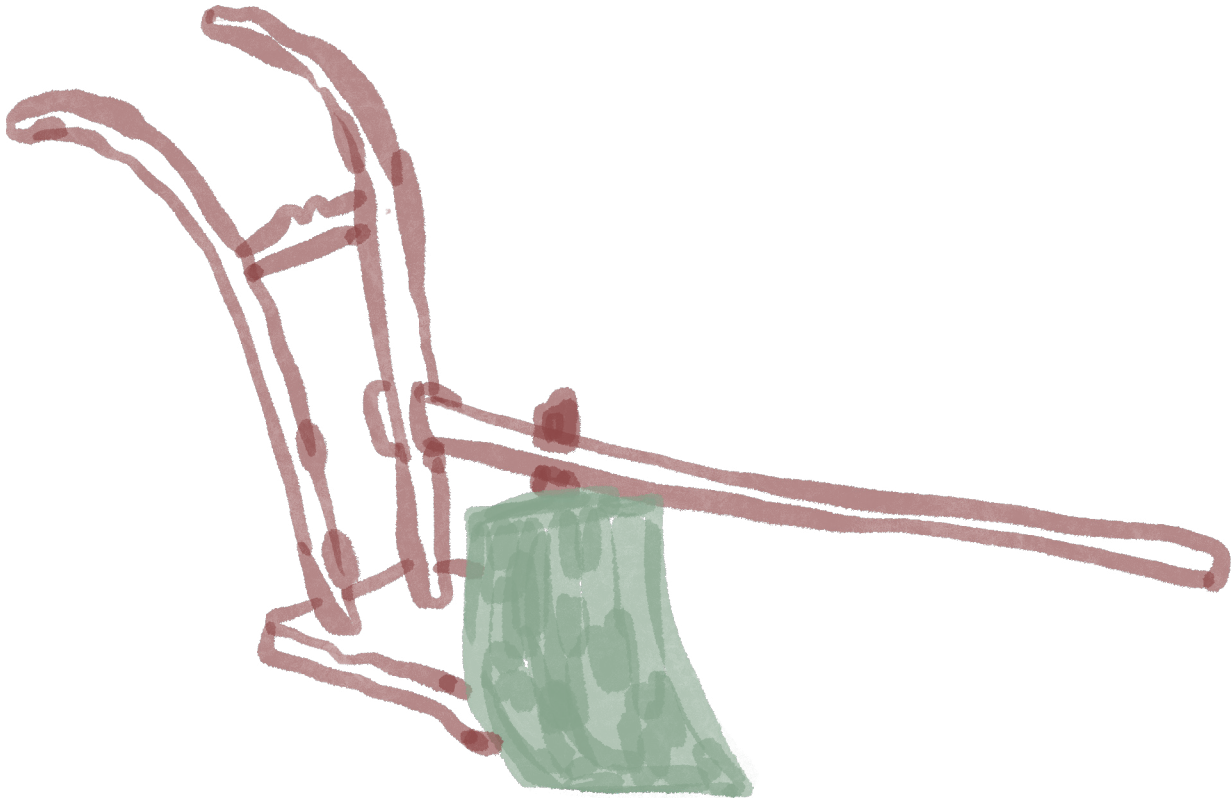
- 1. Úvod
- 2. Návrhová část
 - 2.1 Dům10
 - 2.1.1 Rekonstrukce a úpravy10
 - 2.1.2 Řešení expozice12
 - 2.2 Zahrada18
 - 2.2.1 Historie rodného domku18
 - 2.2.2 Úprava zahrady20
 - 2.3 Za plotem a širší krajina27
 - 2.3.1 Varianty úprav okolí28
 - 2.4 Poznávací stezka okolím37
 - 2.4.1 Navrhovaná zastavení37
 - 2.4.2 Varianty realizace naučné stezky38
 - 2.5 Návrh potenciálních partnerů pro provoz
a rozvoj rodného domku V. Veverky39
 - 2.6 Závěry z jednání s obcí40

Informace o zadavateli a zpracovateli

Zadavatel: Obec Rybitví

Zpracovatelé:
GEM architects s. r. o. (Regina Loukotová & Klára Doleželová, Anna Koupalová,
Karolína Koupalová, František Václavík, Šárka Zahálková)

Výsledek:
Výstupem práce je komplexní dokumentace, která zahrnuje jak studii, tak i návrh řešení. Studie představuje analytický podklad – shromažďuje, vyhodnocuje a systematizuje informace o rodném domku bratranců Veverkových a jeho okolní krajině. Na tuto část bezprostředně navazuje návrh, který rozvíjí potenciál místa, přináší konkrétní koncepci jeho oživení a zasazení do širších souvislostí. Záměr reflektuje synergii mezi rozvojem cestovního ruchu a revitalizací historických hodnot obce, čímž přispívá k posílení její identity a kulturní atraktivity. Společně tvoří oba výstupy základní rámec pro další kroky směřující k obnově a prezentaci této významné památky i krajinného prostoru, který ji obklopuje.

1. Úvod

1. Úvod

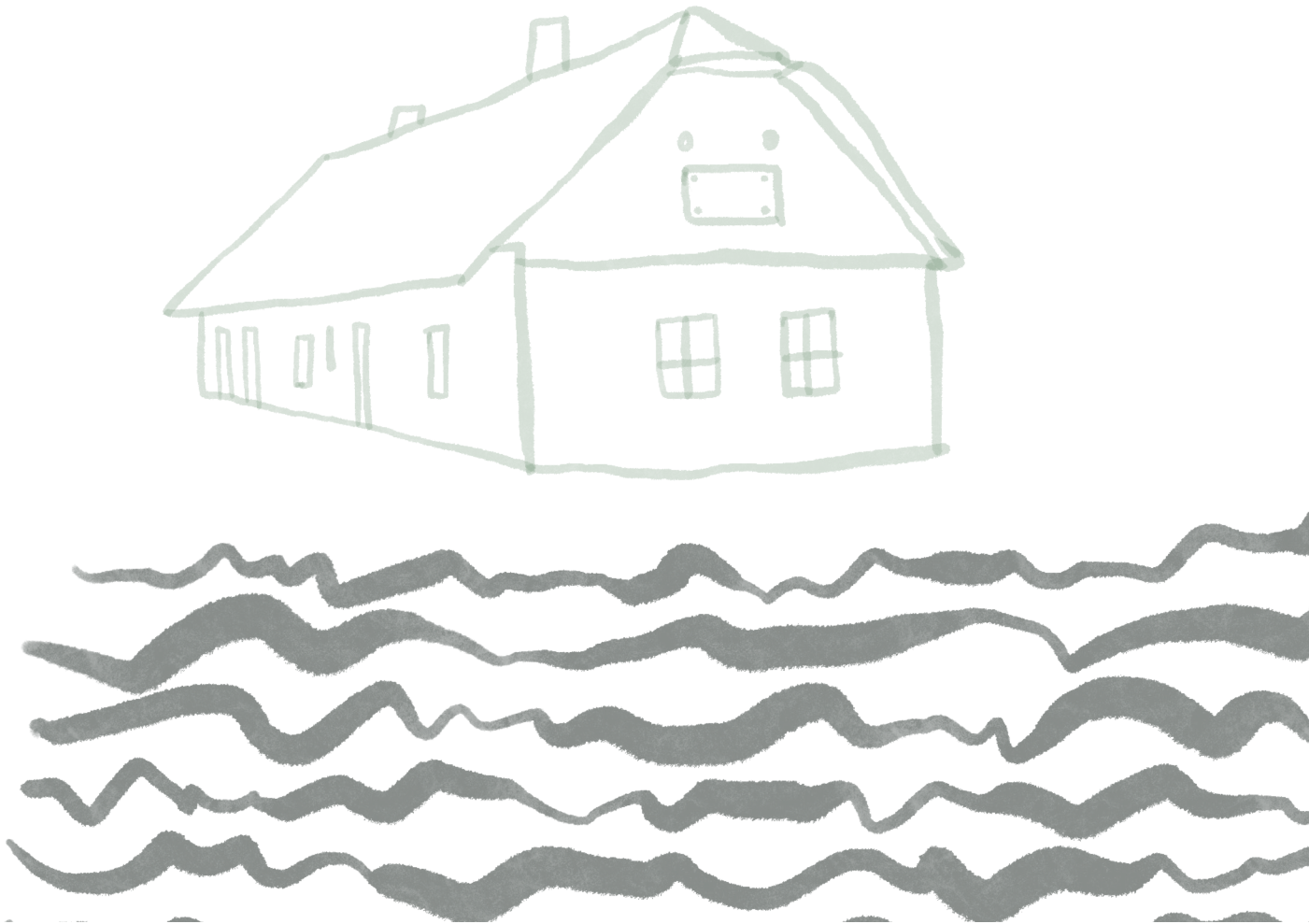
Rodný domek bratraců Veverkových je místem, kde se protnuly dějiny venkovského života s příběhem technického pokroku. V nenápadné chalupě na okraji někdejší vsi Rybitví se zrodila myšlenka, která orala brázdy nejen v polabských polích, ale i v českých dějinách – vynález ruchadla bratraců Veverkových.

Dnes je tento prostor místem paměti a příběhů, v němž se odráží vztahy k půdě, práci a tradici, proměny krajiny, vesnice i celé společnosti.

Předkládaný dokument usiluje o zachycení těchto vrstev – historických, společenských architektonických i krajinářských – a hledá způsoby, jak je znovu uvést do živého dialogu s dnešním člověkem. Rodný domek vnímáme nejen jako památku, ale i jako příležitost stát se prostorem setkávání, vzdělávání a přemýšlení o krajině, jejích stopách a budoucích možnostech.

Právě proto je nedílnou součástí publikace analytická část – ta umožňuje porozumět místu v jeho celistvosti; od samotného domku a jeho proměn po širší krajinu, od původních historických stop po soudobé vrstvy. Analytická složka poskytuje podklad k tomu, aby navrhovaná řešení nebyla jen izolovanými zásahy, ale přirozeným celistvým řešením.

Stejně důležité je uvažovat o rodném domku v návaznosti na jeho okolí. Domek nelze chápat odděleně – jeho význam se násobí právě propojením s krajinou a obcí Rybitví. Návrh se proto soustředí na hledání cest, jak domek fyzicky i symbolicky propojit s jeho zázemím, jak obnovit vazby, které byly postupem času přerušeny, a jak vytvořit novou síť vztahů, v níž se historie potká s dneškem.

2. Návrhová část

2.1 Dům

2.1.1 Rekonstrukce a úpravy

Stavební úpravy usedlosti

V současné době je stavebně technický stav poměrně stabilizovaný až na výraznější statickou poruchu kolem jihovýchodního nároží a narušení integrity střešního pláště – šindelové krytiny. Z památkového a estetického hlediska však objekt ztratil významné hodnoty díky nešetrné a neodborné rekonstrukci v polovině 70. let 20. století. Sanace obou hlavních závad si vyžádá rozkrytí omítek v okolí nároží i obnažení základové úrovně zdiva, v případě střechy pak minimálně přeložení či lokální opravy krytiny. Estetické závady jsou však odstranitelné pouze komplexnějšími zásahy. Jejich náročnost je závislá na zvolené koncepci obnovy a jejímu vztahu k možnostem financování. Proto předkládáme tři základní varianty přístupu. Následující varianta obsahuje většinu rozsahu varianty předchozí.

1. Varianta minimalistická – sanace hlavních závad a nezbytné stavební zásahy

Omezení investic pouze na vyřešení příčin a následků stavebních závad:

- Sanace základů jihovýchodního nároží.
- Kontrola a sanace odvodňovacích systémů, odtoku srážkové vody.
- Fixace a oprava zdiva v okolí nároží (podle typu zjištěných příčin).
- Výměna střešní krytiny nebo lokální oprava (výměna)
- Lokální opravy (omítky, podlahy, stropy)
- Změny vyvolané novým účelem, potřebami expozice, provozu.
- Rozšíření nebo integrace základního zázemí provozu (WC, kuchyňka).
- V případě lokální opravy střechy dojde k odsunutí radikální výměny o několik let. Zůstane však ahistorická podoba střechy.

Stavební zásahy budou vyžadovat:

- Zpracování záměru, jeho projednání s orgány památkové péče
- Zpracování projektu, stavební povolení (včetně závazného stanoviska památkové péče)
- Projekt by měl zpracovat projektant se zkušenostmi na památkových objektech
- Stavební práce v jedné sezóně
- Dodavatel se zkušenostmi a referencemi z obnovy památkových objektů

2. Varianta dílčích stavebních úprav – zlepšení prostředí a stavebně-technického stavu

- Varianta počítá s úpravami povrchů ve světnici a dalších místnostech tak, aby jejich působení zkvalitnilo prostředí, kde probíhá edukace, komunitní setkávání
- Zásahy do omítkové vrstvy ve světnici (otlučení, zdrsnění, opravy)
- Nanesení nové vrstvy – pravděpodobně hliněná technologie, zpracování detailů
- Úpravy povrchů trámů, záklopu (očištění, broušení)
- Instalace prkenné podlahy do světnice
- Obnova pece a kamen

3. Ideální, maximalistická verze stavebních úprav – obnova stavu před radikální rekonstrukcí v 70. letech 20. století

Pojem obnova stavu v sobě zahrnuje nejen navrácení historickými snímky a plány doložitelné podoby domu, ale i rehabilitaci stavebních procesů, které vycházely z tradičního venkovského řemesla. Je totiž podstatné „jak jsou věci udělány“, lépe pak řečeno „jak a z čeho jsou udělány“. Nejde tak o výsledek, který bude replikou – kopií původního, ale bude blízko svou podstatou. Existují dochované fotografie, které nám do značné míry dovolují rehabilitovat stav před zřícením střechy hospodářské části domu na počátku 70. let 20. století, máme také možnost identifikovat změny, jaké usedlost prodělala pravděpodobně těsně před 2. světovou válkou. Rozdíl těchto etap spočívá především ve změnách dispozice komorového dílu (část mezi síní a zadním hospodářským dílem) a ve tvaru střechy a její návaznosti na štít. Cílem takové obnovy je přiblížit současnému návštěvnicktvu podstatu řemesla lidového stavitelství v kontextu památky. Jde o to nedeformovat povědomí o stavebních řemeslech, ale naopak ho posílit a napravit. V každém případě taková obnova znamená zásadní proměnu oproti současnému stavu a také poměrně významný rozsah odstranění nepůvodních novodobých a chybně provedených konstrukcí a detailů.

Jedná se především o:

- Odstranění novodobých omítek pro návrat hliněné a vápenné technologie a rehabilitaci původního architektonického členění hlavních průčelí.
- Odstranění nepůvodních stropů se záklopem a jeho náhradu původním řešením (počet stropních trámů, provedení záklopu).
- Odstranění stávající podlahy světnice a provedení klasické dřevěné podlahy.
- Změna tvaru a krytiny střechy – šindelovou krytinu, která je zcela ahistorická,nahradit bobrovkami, ideálně starého zaobleného typu.
- V ideálním případě navrátit nad hospodářskou část doškovou střechu (sláma či rákos).
- Stavba kamen a oprava pece, zprovoznění černé kuchyně
- Veškeré práce provádět původními tradičními zednickými, tesařskými a pokrývačskými technologiemi.

Takový přístup obnovy vyžaduje:

- Projekt pro nacenění a detailní technologický popis obnovy
- Řemeslná složka je zcela určující pro výsledek – nutná je hluboká znalost tradičního řemesla, výběr dodavatele je tak zcela klíčový
- Dodavatel musí doložit reference pro obnovu památkového objektu – pro tesařské práce, zednické práce, použití tradičních hliněných a vápenných technologií, pokrývačské práce
- Předpoklad rozfázování realizace do více let, dle možností financování

Vzhledem k malému rozsahu stavby je takový přístup možný i potřebný a přidaná hodnota výsledné kvality provedení by posunula celkové vnímání – změnu prostředí.

2.1.2 Řešení expozice

Současná muzea by měla být otevřená, inkluzivní a živá místa, v nichž se propojuje historie, kultura, vzdělávání a společenský život. Je žádoucí, aby sloužila jako platformy pro inspiraci, kritické uvažování, setkávání i odpočinek. Jejich program by měl vycházet z lokálního kontextu, ale současně reflektovat také nadregionální témata a výzvy.

Cíl expozice

Koncept expozice v rodném domě Václava Veverky si proto klade za cíl představit život a dílo vynálezce ruchadla v širších souvislostech. Nepřipomínáme pouze historické události spjaté s životem bratraců a jejich vynálezem, ale věnujeme se zde též proměnám obce Rybitví, okolní krajině a půdě – její kultivaci, využívání a ochraně. Expozice pracuje s tématy odolnosti a paměti místa a propojuje osobní příběh Veverkových s životem místní komunity.

Koncepce

Obsah je koncipován srozumitelným vizuálním jazykem a staví na představivosti i aktivní účasti návštěvníka. Klíčovou roli zde hrají smyslové a haptické podněty – autenticita materiálů, dotyk hlíny, dřeva či textilu. Zvolený přístup vychází z haptické muzeopedagogiky a fenomenologie: poznávání probíhá skrze vlastní zkušenost. Expozice se záměrně vyhýbá nadměrnému využívání elektroniky (tablety, dotykové displeje), která je náročná na údržbu a rychle zastarává. Rozšířený digitální obsah je dostupný prostřednictvím QR kódů, které

odkazují na zvukové nahrávky, krátká videa či další materiály. Pokud návštěvník nemá vlastní zařízení, neztrácí nic zásadního – základní obsah je vždy dostupný v analogové podobě. Tento model zároveň umožňuje průběžné aktualizace a doplňování.

Koncept expozice je otevřený budoucím zásahům a doplňování dalších vrstev – jak odborníky, tak samotným návštěvníkem. Funguje jako živý, participativně utvářený monument, který se vyvíjí spolu s místem.

Obr. č.: 02. Referenční obrázek expozice / zdroj: Internet /Pinterest

Obr. č.: 03. Referenční obrázek expozice / zdroj: Internet / Pinterest

Prostorové řešení

Mobiliář

Mobiliář kombinuje dřevo a hliněnou omítku. Dřevo působí pevně a stabilně, hlína objekty změkčuje a dodává jim haptickou přívětivost. Tvary jsou jednoduché, s oblými hranami evokujícími čalounění. V policích a lavicích se objevují nepravidelné dutiny – skryše, někdy s odkazem na tvary domů či krajinných prvků.

Ústřední prvek – stůl ve světnici

Stůl je hladký a umožňuje běžné užívání, avšak při psaní se do papíru otiskuje struktura materiálu. Povrch je záměrně nedokonalý, otevřený obrušování či doplňování. Na ploše se objevují skryše – prohlubně a zásuvky vycházející z geografie obce. V nich jsou ukryté modely domů, postav či přírodnin, doplněné o fotografie, dopisy nebo QR kódy s dalším obsahem.

Lavice a kabinet

Lavičky a kabinet obsahují další skryše s materiály k doplnění příběhů. Jsou využitelné lektory i jednotlivci. Návštěvníci mohou vytvářet vlastní záznamy a objekty, které zůstanou součástí archivu. Vše je označeno štítky se základními údaji (autor, čas, téma).

Obr. č.: 04. Ilustrace skryš / autorka Šárka Zahálková

Ubrusy

Proměnlivé ubrusy z různých materiálů přinášejí tematické vrstvy. Každý materiál odkazuje k určité době a způsobu života: plátno k 18. století, záclonovina k 20. století, igelit k současnosti. Ubrusy jsou potištěny mapami a vzory, jejich výřezy odhalují skryše ve stole a otevírají konkrétní příběhy – geografické proměny obce, život bratranců Veverkových, industriální rozvoj i současný život v Rybitví. Další sady ubrusů mohou v budoucnu přinášet témata environmentální, generační či společenská. Stůl je možné postupně doplňovat o nové skryše.

Konkrétní příklady tematických ubrusových sad:

1. Geografická proměna obce:

- A) První plátěný ubrus na sobě nese kresebný potisk geografie obce z 18. století. Na ubrusu je obšitý výkroj, který opisuje území mezi dnešní Starou a Novou kolonkou. Díra odhaluje jednu z jam / skrýší, v níž je objekt – hrouda hlíny. Tento objekt vypráví příběh tohoto místa, které po staletí neprošlo žádnou výraznější proměnou. V případě edukativního programu může tento příběh vyprávět lektor či lektorka, pro další příchozí je přítomen např. odkaz na audio vyprávění – fiktivní příběh hroudy hlíny.
- B) Druhý ubrus je možno na první ubrus vrstvit, ale stejně tak je možné ho pokládat na stůl i samostatně. Ubrus je z umělé krajky (záclonoviny), je proto částečně průhledný. Dekorativní tvar záclonoviny (případně výšivka) představuje obec kolem poloviny 20. století – roste zde továrna, ale stará obec i Blatníkovská lhotka stále existují. Výkroj odhaluje další jámu (pokud je tento ubrus položen na první ubrusu, otevření jámy v prvním ubrusu je např. přiznanou záplatou na suchý zip). V této jámě je domek z bývalé Blatníkovské lhotky – jeho prostřednictvím se vypráví o zaniklé části obce.
- C) Třetí ubrus je igelitový, opět je možné jej položit na předchozí dva či samostatně. Je transparentní a potisk na něm zaznamenává především geografii továrny. Výřez odhaluje odkaliště a objekt v něm vypráví příběh tohoto místa v kontextu provozu továrny.

2. Způsob života a práce:

- A) První plátěný ubrus se věnuje způsobu obdělávání půdy a života z doby bratranců Veverkových. Odhaluje skryš s abstrahovaným charakterem bratranců Veverkových s jejich osobním příběhem.
- B) Druhý záclonovinový ubrus se věnuje způsobu života a práce v 70./80. letech. Odhaluje skryš v oblasti některého z domů Nové kolonky a vypráví příběh života zaměstnance továrny.
- C) Třetí plastový ubrus je zaměřen na současný život v Rybitví, jeho pozitiva i negativa. Odhaluje skryš v oblasti Nové kolonie a vypráví příběh současného způsobu života v obci.

Informační závěsy

Ve vstupní chodbě jsou umístěny textilní závěsy s orientačními a základními informacemi. V bývalé kovárně pak další závěsy představují příběh obce a život Veverkových. Textilie je možné obměňovat a počítá se i s jejich přirozeným opotřebením. Je udržována logika využití textilního materiálu v kontextu historických etap (plátno, záclonovina, igelit).

Posluchárna a čítárna

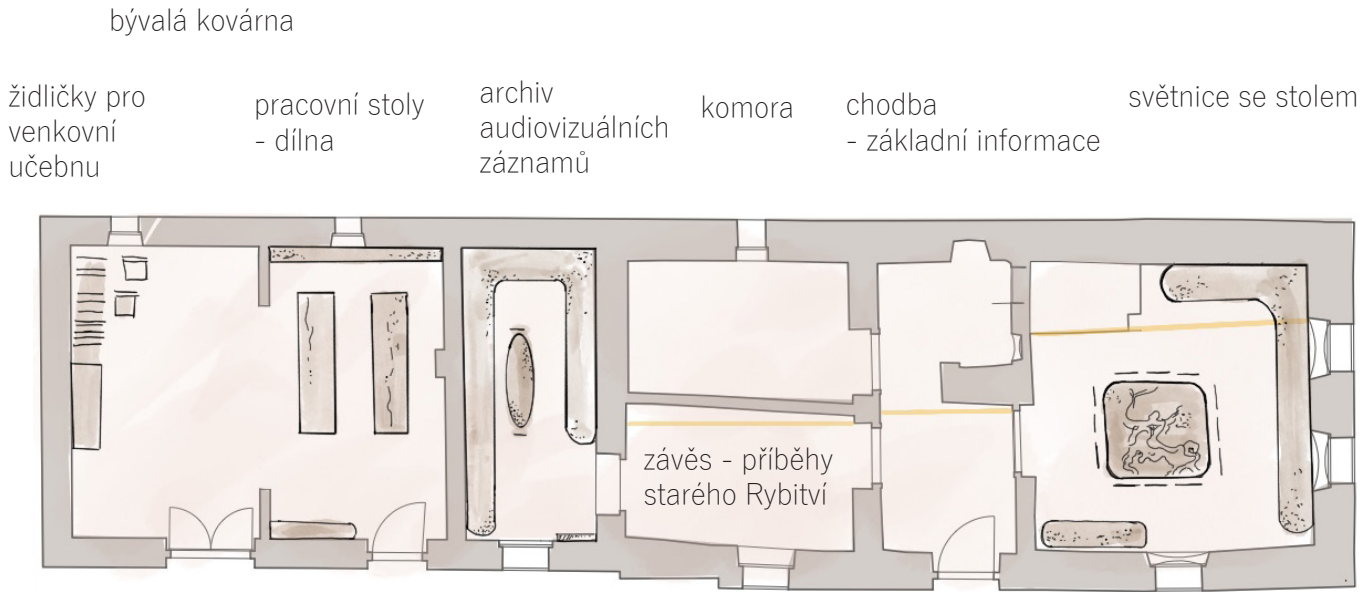
V levém traktu je otevřený archiv a studovna. Tento prostor je určen spíše pro individuální návštěvy a detailní studium materiálů. Archiv je členěn tematicky (např.: „svěcení půdy“, „obracení“, „ruchání“) a doplňován o nové nahrávky, texty i objekty. Funguje také jako komunitní knihovna a slovník pojmů.

Prostor bývalé kovárny

Kovárna je věnována životu Veverkových a vynálezu ruchadla, funguje také jako učebna, je vybavena pracovním mobiliářem. Součástí expozice jsou interaktivní haptické objekty (funkční modely ruchadla a dalších nástrojů).

Shrnutí

Expozice je navržena jako vícevrstevný, procesně pojatý prostor, který spojuje osobní příběh Václava Veverky a jeho bratrance s širším kontextem obce Rybitví a proměn krajiny. Staví na haptickém a smyslovém prožitku, participaci návštěvníků a postupném doplňování obsahu. Je otevřená proměnám a dlouhodobému rozvoji, čímž se stává živým památníkem i místem setkávání.

Mapa č.: 01. Schema interiéru domu s expozicí / autorka Anna Koupalová

2.1.3 Modely provozu Rodného domku V. Veverky

1. Nejméně náročný model – základní provoz:

- Personální zajištění:
- 1 externí správce/kyně objektu (DPP, částečný úvazek) – otevírá, zavírá, zajišťuje technickou údržbu.
 - Prohlídky interiéru jsou možné pouze po předchozí domluvě nebo během vybraných dnů v roce (např. víkendové akce, dny otevřených dveří, svátky).
 - Lektorování zajišťují dobrovolníci, místní kronikář, knihovník či knihovnice nebo spřátelené instituce.

- Provozní model:
- Expozice funguje především jako „pamětní dům“ – návštěvníci mohou přijít po předchozí dohodě nebo v rámci akcí obce.
 - Archiv a participativní část (např. doplňování příběhů, práce se skrýšemi) se rozvíjí jen pomalu.
 - Zahrada je přístupná celoročně.
 - Finančně i personálně nejúspornější, ale expozice není dostupná pravidelně a neplní naplno vzdělávací a komunitní funkci.

2. Středně náročný model – kombinace dobrovolnictva, externistů a koordinátora:

- Personální zajištění:
- 1 koordinátor/ka (0,5 úvazku) – odpovědná osoba za provoz, komunikaci, školní programy, koordinaci dobrovolníků.
 - Síť dobrovolníků a externistů (učitelé, studenti, místní nadšenci), kteří zajišťují prohlídky, menší akce, doplňování archivu.
 - Technickou údržbu zajišťuje obecní zaměstnanec nebo externí dodavatel.

- Provozní model:
- Expozice je otevřena pravidelně (např. 2–3 dny v týdnu v letní sezóně, víkendové odpoledne během roku).
 - Školy a zájmové skupiny se objednávají dopředu – programy připravuje koordinátor.
 - Probíhají menší komunitní akce (např. vzpomínková setkání, workshopy, čtení, koncerty apod.).
 - Digitální obsah a archiv jsou postupně rozvíjeny.

Výhoda: udržitelné i při menším rozpočtu, živý provoz a zapojení místní komunity.

Nevýhoda: závislost na dobrovolnících a omezené kapacity koordinátora.

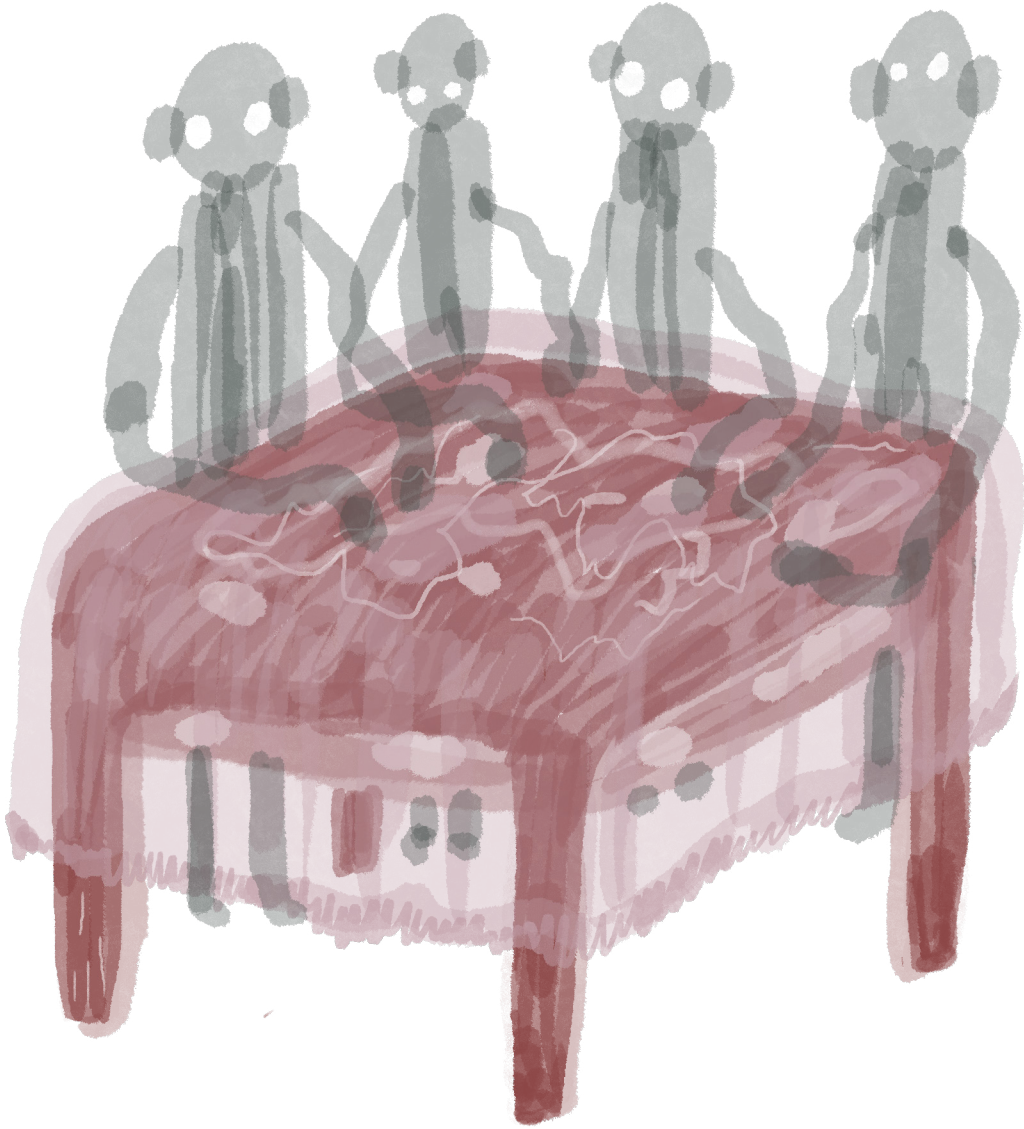
3. Ideální model – profesionalizovaný provoz:

- Personální zajištění:
- 1 vedoucí instituce (plný úvazek) – ředitel/ka, kurátor/ka expozice.
 - 1–2 lektorky/průvodci (poloviční až plné úvazky podle sezóny).
 - Technicko-provozní pracovník (DPP / částečný úvazek).
 - Síť externistů (lektorské programy, odborné konzultace, kulturní akce).

- Provozní model:
- Celoroční otevírací doba (min. 4–5 dní v týdnu v sezóně, 2–3 dny mimo sezónu).
 - Nabídka pravidelných školních programů, workshopů a komunitních akcí.
 - Aktivní spolupráce s muzei, univerzitami a neziskovými organizacemi.
 - Systematické doplňování digitálního archivu a nových vrstev expozice (včetně nahrávání pamětníků, výstavních intervencí, rezidenčních programů).
 - Možnost grantového financování (MKČR, Pardubický kraj, EU programy).

Výhoda: stabilní, profesionální provoz s vysokým dopadem na region i širší veřejnost.
;
Nevýhoda: finančně a organizačně nejnáročnější model – vyžaduje dlouhodobé zajištění zdrojů.

Shrnutí
Ve smyslu zajištění provozu domku je možné uvažovat také o „stupňovitém“ rozvoji. Je možné začít nejúspornější variantou 1 (základní provoz), později přejít k variantě 2 (středně náročný provoz) a postupně směřovat k variantě 3 (profesionalizace, plná programová nabídka).

Obr. č.: 05. Ilustrace stůl ve světnici / autorka: Šárka Zahálková

2.2 Zahrada

Zahrada rodného domu Václava Veverky přímo navazuje na vnitřní úpravy objektu a na výtvarné zpracování expozice.

Na zahradě navrhujeme rozvinout několik témat, jako je například práce s půdou, historie Rybitví a kreativní práce s pamětí místa.

Níže jsou popsány dvě varianty přístupů, jak se zahradou pracovat. Liší se náročností jak při založení, tak při následném provozu, obě varianty je možné kombinovat.

Předpokládáme, že zahrada bude veřejně přístupná bez omezení, a může tak sloužit k zastavení a načerpání základních informací i v případě, že bude domek uzavřen.

Je možné zvážit, že zahrada bude částečně upravena (minimálně v rozsahu varianty 1) ještě před rekonstrukcí rodného domu a otevřením nové expozice.

Obr. č.: 06. Ilustrace kontakt s půdou / autorka Šárka Zahálková

Obr. č.: 07. Ilustrace pod dubem / autorka :Šárka Zahálková

2.2.1 Úprava zahrady

Zahrada je navržena s respektem ke stávajícím hodnotným prvkům, které budou zachovány či obnoveny – zejména vzrostlý dub a oplocení. Otázkou zůstává zachování pomníku. Navrhujeme jeho přemístění mimo pozemek. Předpokládáme odstranění prvků vložených do prostoru v průběhu let (studna, informační tabulka, lavička). Součástí řešení je také nové předláždění zápraží i přístupové cesty a založení nové travnaté plochy.

Navrhujeme dvě varianty, které se liší náročností založení i provozu. Obě navržené varianty umožňují samostatný provoz i v případě uzavření expozice. První a druhou variantu je možné libovolně kombinovat, případně první variantu v čase postupně přizpůsobovat ideálnímu stavu (varianta 2)

Ještě před realizací expozice, je nezbytně nutné ošetřit dub v zahradě (bezpečnostní a zdravotní řez)

1. Návrh úpravy zahrady - první krok

Odstranění nevhodných prvků

- odstranění studny
- odstranění informační tabule

Plot

- rekonstrukce stávajícího oplocení

Informační nosič

- umístění informační tabule, sjednocené s designem expozice

Mobiliář

- umístění typových lavic a stolů v zahradě
- prostor pro rozmístění židlí pro venkovní výuku (židle budou skladovány v bývalé kovárně)
- separační WC – umístění v západním rohu zahrady, nenápadné, ale dobře přístupné

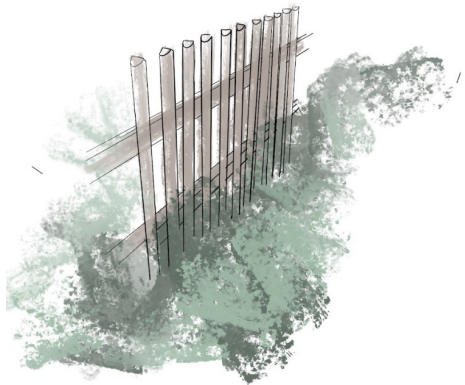
Přípojka pitné vody

- realizace přípojky pitné vody do zahrady a „kohoutku“ přímo na, nebo v blízkosti separační toalety
- realizace odvodu vody k místu, kde bude volně zasakována - ideálně příkop podél cesty do Černé u Bohdanče

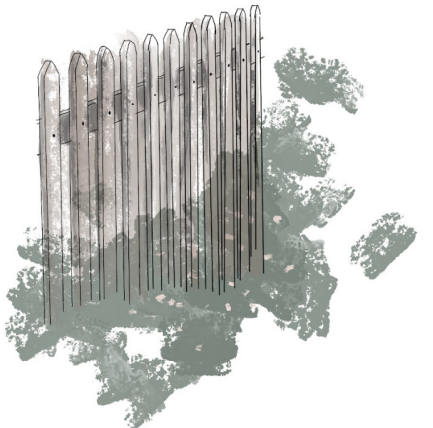
Pozn.: Pro separační WC i „kohoutek“ s vodou je třeba jasně formulovat a dodržovat pravidla používání.

Vegetační prvky

- pravidelná údržba trávníku
- možnost výsadby trvalek

Obr. č.: 08. Ilustrace plánkový plot / autorka: Anna Koupalová

Obr. č.: 09. Ilustrace původní dřevěný plot / autorka: Anna Koupalová

Obr. č.: 10. Ilustrace wc / autor Anna Koupalová

Obr. č.: 11. Ilustrace lavice na'zápraží / autorka: Anna Koupalová

2. Návrh úpravy zahrady - druhý krok

Tato varianta je z hlediska realizace náročnější (např.: je zvolen nový plot, ne rekonstrukce stávajícího atd.), z hlediska cíle ideální.

Odstranění nevhodných prvků:

- studna, lavice, informační tabule
- stávající dlažba
- přemístění pomníku mimo zahradu

Plot

- realizace nového plaňkového plotu (obr.č.: 9, 18-20.)
- posunutí branky do její původní polohy – do čela domu i pozemku (schéma.: 1. situace idélního návrhu zahrady)
- realizace vjezdu pro obsluhu pozemku v blízkosti wc - umožnění vstupu na pozemek v místě technického zázemí

Informační nosič

- stylově sjednocený s expozicí – možnost využít stůl i jako nosič informací anebo navrhnout nový informační systém sjednocený s obecním informačním systémem (obr. č. 23)

Zpevněné plochy

- vybudování cesty od branky ke vstupu do domu – minimální šířka 1,5 m, materiál štetová dlažba (dlažba z kamenných odseků)
- rozšíření zápraží na 1,5 m –2 m štetem dlážděná plocha navazující na cestu od branky
- úprava úzkého pásu za domem - vysypáním kačírkem, nebo vydláždění

Vytvoření prostor pro venkovní výuku

- zvážení realizace šterkového trávníku z důvodu zvýšení únosnosti plochy
- pořízení skládacích židlí pro třídu (budou skladovány v domku v bývalé kovárně a využity v případě potřeby venkovní výuky.)
- vymezení prostoru pro přenosné ohniště (bude skladováno v bývalé kovárně)

WC a přístřešek na dřevo a nářadí

- umístěné v západním rohu zahrady, nenápadné a dobře přístupné – vhodná varianta je separační toaleta, nutné řešit managment odvozu, čištění a naložení s odpadem (obr. č. 16- 17.)
- dřevěný přístřešek tradičního venkovského charakteru v souladu s řešením expozice
- přístřešek pro uskladnění zahradního nářadí a palivového dřeva, v designu wc (obr.č 17.)

Přípojka pitné vody

- realizace přípojky pitné vody do zahrady a „kohoutku“ přímo na, nebo v blízkosti separační toalety
- realizace odvodu vody k místu, kde bude volně zasakována - ideálně příkop podél cesty do Černé u Bohdanče

Pozn.: Pro separační WC i „kohoutek“ s vodou je třeba jasně formulovat a dodržovat pravidla používání.

Mobiliář

- doporučené řešení, v „tradičním venkovském charakteru“ v návaznosti na mobiliář expozice
- 4 lavice na zápraží, pořízení (obr.č. 12,15.)
- dřevěný stůl a lavice pro 10-12 lidí stojící pod dubem
- umístění odpadkových košů
- umístění stojanů na kola z vnější strany plotu

Brázda s ruchadlem

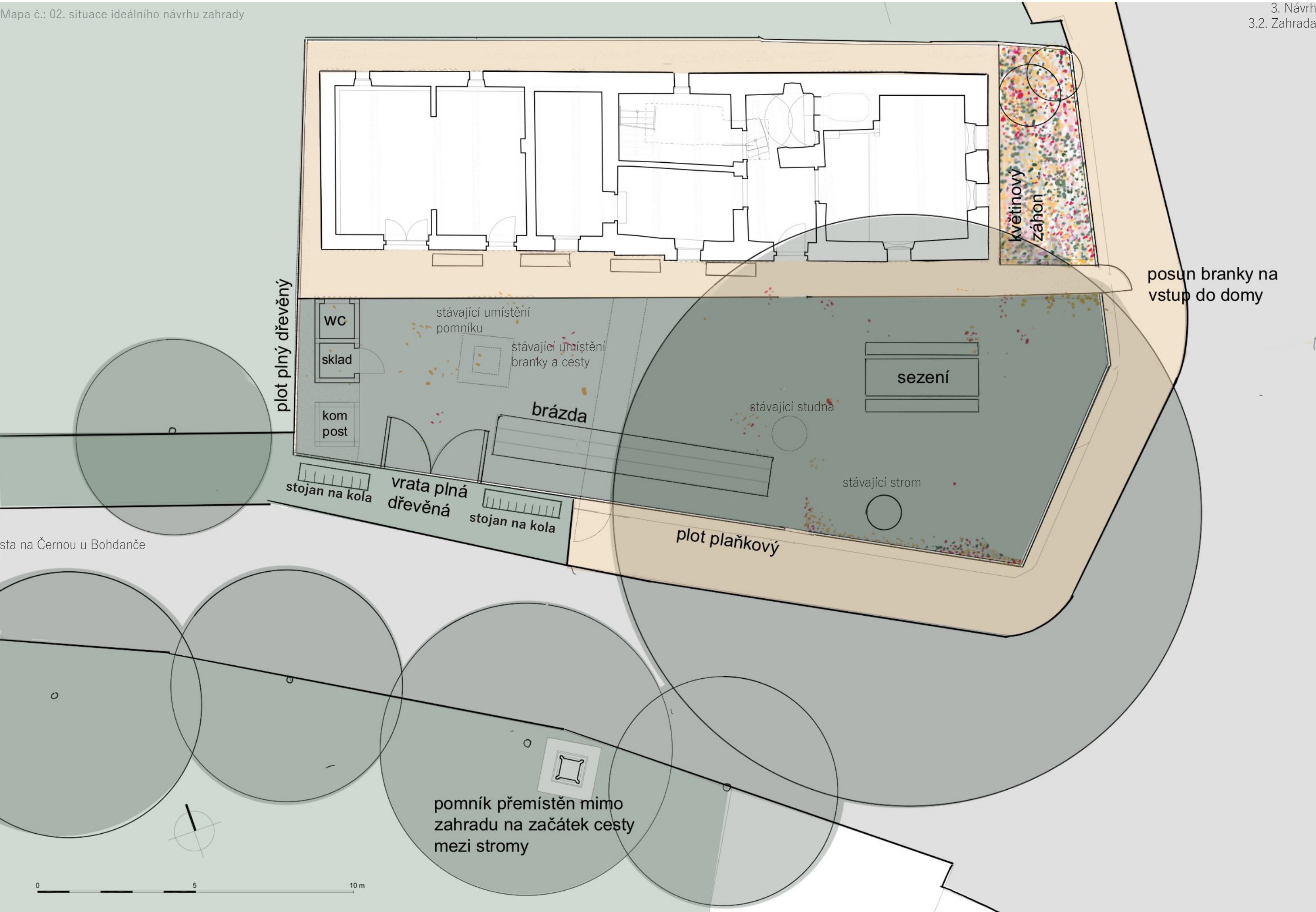
- interaktivní prvek – ruchadlo, například s využitím zavěšeného navíjecího mechanismu
- brázda pro orbu ruchadlem

Vegetační prvky

- doplnění keřů (např. klokočí, růže, použít lze i ovocné keře – maliny, rybíz)
- trvalkové záhony před západní fasádou domu (klasická venkovská zahrada – sortiment „zahrady našich babiček“), záhony lze rozšiřovat, například podél plotu
- pravidelná údržba (sečení, podzimní stříhání, dosev trávníku, trvalek)
- umístění kompostu v zadní části zahrady

Přímé okolí zahrady:

- Doporučujeme zvážit přeřešení povrchu v prostoru přímém okolí zahrady, ideálně ve stejném materiálovém řešení jako zpevněné plochy v zahradě u domku (štetové dlážděné cesty) (viz: obr.: 21)
- Přemístění pomníku před plot. Možno doplnit lavicí ovocným stromem, keřem či trvalkami jako v zahradě.
- Doporučujeme zapojit do výroby vybavení zahrady i expozice SPŠS Pardubice.

Referenční fotografie

Obr. č.: 12. Referenční foto: lavice na zápraží / zdroj: Novinky.cz

Obr. č.: 13. Referenční foto: stůl s lavicemi v zahradě / zdroj: Pinterest

Obr. č.: 14. Referenční foto: lavice do zahrady i krajiny / zdroj: Stavimeprosebe.cz

Obr. č.: 15. Referenční foto: lavice na zápraží / zdroj: František Václavík

Obr. č.: 16. Referenční obr: WC / zdroj: Biocultus

Obr. č.: 17. Referenční obr: stojan na kola / zdroj: Internet

Obr. č.: 18. Referenční foto: plaňkový plot / zdroj: František Václavík

Obr. č.: 19. Referenční foto: plaňkový plot / zdroj: František Václavík

Obr. č.: 20. Referenční foto: plaňkový plot / zdroj: Internet

Obr. č.: 21. Referenční foto: kamenná dlažba / zdroj: Karolína Koupalová

Obr. č.: 22. Referenční foto: hmyzí hotel / zdroj: Internet

Obr. č.: 23. Referenční foto: informační systém / zdroj: Neonkov.cz

2.3 Za plotem a širší krajina

Navrhovaná expozice v rodném domě Václava Veverky se mimo jiné věnuje také proměnám obce Rybitví a okolní krajiny a pracuje též s tématy odolnosti a paměti místa.

Okolí rodného domu a navazující krajina se tak může stát nedílnou, a významným způsobem rozšiřující součástí expozice. V přilehlém území je možné prezentovat stopy po zaniklém starém Rybitví a zemědělské krajině, ale také různé historické vrstvy proměny krajiny v okolí Pardubic. Součástí projektu je návrh založení odpočinkové a klidové zóny, která bude plnit rekreační, společenskou a krajinotvornou funkci pro obyvatele i návštěvníky.

Nezbytně nutné je propojit rodný dům a ideálně i připomínky historie obce a krajiny s pěšími a cyklistickými trasami v okolí a zajistit zlepšení bezpečnosti pro pěší a cyklisty na přístupových trasách

k rodnému domu. Přednostně je třeba řešit napojení na Rybitví, Pardubice, resp. na Rosice nad Labem a Lázně Bohdaneč.

Dále jsou nastíněny tři varianty možné proměny okolí rodného domu a širší krajiny, lišící se náročností při realizaci i následném provozu. Jednotlivé varianty je možné kombinovat.

Před otevřením nové expozice je nutné realizovat alespoň minimální úpravy okolí rodného domu a propojení pro pěší a cyklisty na Pardubice a Černou za Bory.

Obr. č.: 24. Ilustrace venku za stolem / autorka: Šárka Zahálková

2.3.1 Varianty úprav okolí

1. Varianta – minimalistická

První varianta, která je nejméně nákladnou a náročnou variantou, obsahuje:

Cesta na Černou u Bohdaneče:

- Cesta bude vyčištěna tak, aby se stala pohodlně průchozí (dojde k odstranění náletových dřevin a křovin, budou ponechány pouze perspektivní stromy, čímž bude podpořen charakter aleje).

Propojení domku s okolní krajinou:

- Rekonstrukce obslužné komunikace a realizace opatření pro zvýšení bezpečnosti chodců, ideálně vybudování samostatného chodníku.
- Dojde k podpoře napojení rodného domku na pěší a cyklistické trasy v okolí a na Pardubice a Lázně Bohdaneč.
- Do doby realizace technických opatření (nové chodníky, rekonstrukce cest) doporučujeme využít sjednocený orientační systém – turistické značení a zanesení tras do map. Cesty, které by pro tyto účely byly využívány dnes již existují, proto musí dojít k jednání s vlastníky pozemků o jejich zahrnutí do map a povolení jejich využívání pro účely pěších a cyklistických tras.

Odkrytí bývalé návsi:

- Propojení domku s bývalou vsí nově značenou trasou vedenou po stávající komunikaci.
- V bývalé návsi dojde k vysečení jednoduché plochy, v níž mohou být zachovány tři stávající duby. Tato plocha musí být rovněž pravidelně udržovaná.
- Do prostoru bude umístěna informační tabule a lavičky.

Úprava prostoru před domem:

- Předláždění chodníku štětovou dlažbou (viz kapitola Zahrada)
- Přemístění pomníku a lavice na začátek aleje

Obr. č.: 25. Referenční foto: cesta s alejí / zdroj: Internet

Obr. č.: 26. Referenční foto: údržba prostoru návsi / zdroj: Internet

Obr. č.: 27. Referenční foto: štětová dlažba / zdroj: Karolína Koupalová

Mapa č.: 03. Schema návrhu minimálních úprav / zdroj: Ortofotomapy – ags.cuzk.gov.cz

RODNÝ DOMEK

STROM STÁVAJÍCÍ

STROM NAVRHOVANÝ

2. Varianta

Cesta na Černou u Bohdanče:

- Provedení komplexní obnovy cesty doplněné o novou výsadbu ovocné aleje.
- Umístění laviček kolem cesty a podpoření výhledů do krajiny.

Odkrytí bývalé vsi:

- Provedení důkladnějšího vyčištění nejen návsi, ale i okolních usedlostí, ponechány budou jen perspektivní dřeviny.
- Území nemusí být celé vysečené, ale musí zůstat pohodlně průchozí (mohou být vysečeny cesty a plochy pro mobiliář, tak aby byly čitelné alespoň některé stopy zaniklé vsi – například staré ovocné dřeviny, mezní linie nebo reliktů staveb).
- Doplnění prostoru o mobiliář korespondující s expozicí v domku a informační tabule odkazující se k domku případně naučné stezce.
- Musí být nastavena pravidelná správa a údržba území.
- Možnost vytvořit propojení domku s návší novou pěšinou navazující na historickou cestu na Černou u Bohdanče (viz schéma 4).

Propojení domku s okolím:

- Prioritou je pěší a cyklistické spojení z Pardubic, Rosic nad Labem, Černé u Bohdanče a Lázní Bohdaneč. Prvním krokem bude vyhotovení turistického značení a zanesení tras do map.

- Cesty, které by pro tyto účely byly využívány, již dnes existují, proto musí dojít k jednání s vlastníky pozemků o jejich zahrnutí do map a povolení jejich využívání pro účely pěších a cyklistických tras.
- Následně dojde k řešení nebezpečných úseků konkrétními technickými opatřeními (stezky, chodníky, mostky).
- Vhodná místa (bývalý rybník, náves a sousedské usedlosti, odkaliště, slepá ramena, remízky, stará kolonie) mohou být doplněna o infotabule a lavičky navazující na expozici domku.

Předprostor rodného domu:

- Bude provedeno předláždění chodníku štetovou dlažbou (viz kapitola Zahrada).
- Možnost přemístění pomníku a přidání lavice na začátek aleje

Mapa č.: 04. Schema 2. varianty návrhu / zdroj ortofotomapy: ags.cuzk.gov.cz

Obr. č.: 28. Referenční foto.: vysekané cesty bývalou návsi/ zdroj: Internet / Pinterest

Obr. č.: 29. Referenční foto.: materiálové sjednocení předprostoru domku / zdroj: Internet / Pinteresr

- RODINNÝ DOMEK
- ŽLUTÁ TURISTICKÁ TRASA
- NOVĚ NAVRHOVANÉ CESTY PRO PĚŠÍ A CYKLISTY, NAPOJENÉ NA STÁVAJÍCÍ TRASY
- NOVÉ PROPOJENÍ RODNÉHO DOMKU S VSÍ
- STÁVAJÍCÍ CESTY
- PŘEDPROSTOR RD. NAVRŽENÝ PRO POVRCHOVÉ SJEDNOCENÍ
- BÝVALÉ PŮDORYSY STATKŮ
- CELÝ PROSTOR VSI S USEDLOSTMI
- PROSTOR BÝVALÉ NÁVSI
- BÝVALÉ VODNÍ PLOCHY
- STROM STÁVAJÍCÍ
- STROM NAVRHOVANÝ
- AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA;

3. Varianta – ideální

Odkrytí bývalé vsi:

- Bude provedeno důkladné vyčištění prostoru návsi i okolních usedlostí, ponechány budou pouze perspektivní stromy a bude možnost jejich doplnění novou výsadbou sadu.
- Zajištění čitelnosti stop zaniklé vsi (ovocné stromy, mezní linie, relikty základů).
- Doplnění mobiliáře a informačních tabulí, které návštěvníkům přiblíží historii i výhledy do krajiny a zdůrazní přeměnu od zemědělské k industriální krajině.

Předprostor rodného domu:

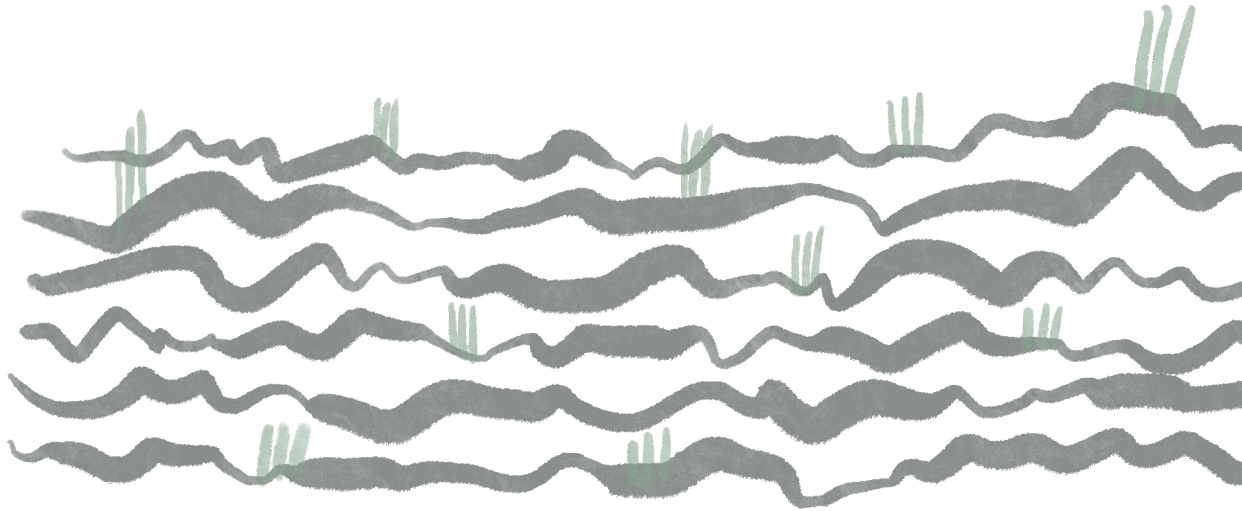
- Realizace bude podmíněna řešením obslužné komunikace vedoucí k ČOV (čistírně odpadních vod) a dalším výrobním areálům v okolí. Pokud bude realizována přeložka komunikace dle územního plánu, bude možné předprostor sjednotit materiálově (ideálně štetovou dlažbou, ale i žulová kostka je možná). Toto řešení by zpomalilo automobilovou dopravu a prostor by se stal přehlednějším a bezpečnějším pro všechny účastníky provozu.
- Dalším prvkem navazujícím na přeměnu předprostoru domku, je možnost přemístění památníku ze zahrady pod lípu do středu křižovatky. Tento prostor by mohl být také doplněn o lavičku a informační tabuli.

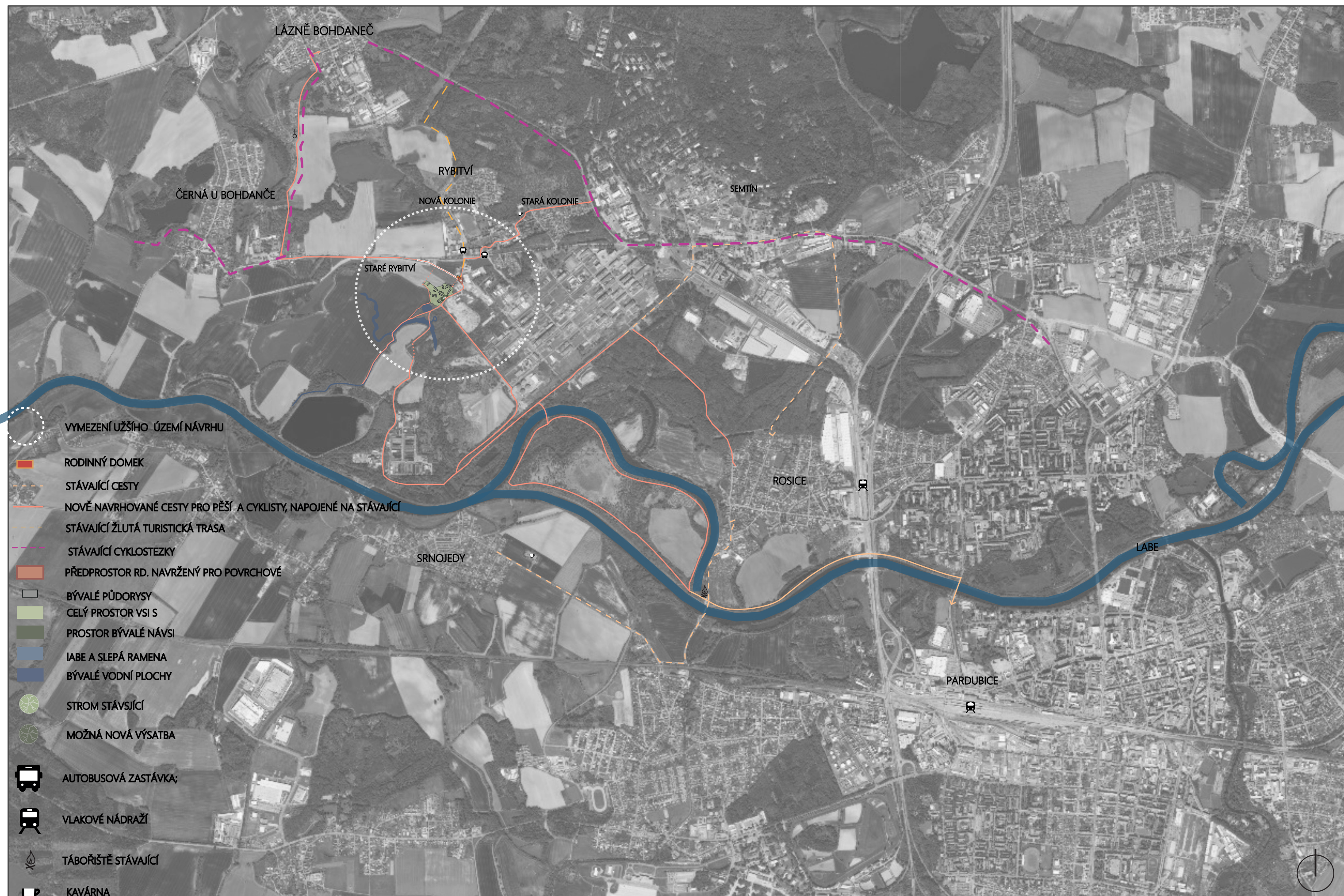
Propojení domku s okolní krajinou:

- Prioritou bude pěší a cyklistické napojení z Pardubic, Rosic nad Labem, Černé u Bohdaneče a Lázní Bohdaneč.
- Prvním krokem bude vyhotovení turistického značení a zanesení tras do map.
- Stávající cesty nejsou pro pěší dostatečně bezpečné, proto bude nutné jednat s vlastníky pozemků o jejich možném využití pro účely vedení cyklotras a turistických tras a bude nutné připravit technická opatření pro jednotlivé úseky (mlatové stezky, dlážděné chodníky, mostky, přechody přes vodu). Budou doplněny infotabule a lavičky v návaznosti na expozici rodného domu.

Poukázání na stopy v krajině:

- Návrh pracuje s krajinou jako celkem a usiluje o její větší prostupnost. Území je bohaté na množství dochovaných stop: zaniklá ves, bývalý rybník, relikty starého ramene Labe, vrstvy industriální krajiny.
- Navržená cestní síť se napojí na stávající cyklotrasy a pěší stezky a zajistí pohodlný průchod krajinou až do Pardubic, Rosic nad Labem a Lázní Bohdaneč.
- Část navržených stezek se může stát naučnou stezkou navazující na expozici v rodném domku a zastavení v krajině (život v sousedství, Staré Rybitví, Blatníkovská Lhotka, Polabská krajina, remízky, nová a stará kolonie, fabriky. Více viz kapitola Poznávací stezka okolím)
- Jedním z konkrétních obnovených míst pro zastavení může být prostor bývalého rybníka. V tomto kontextu je žádoucí, aby bylo toto místo vyčištěno a propojeno s bývalou návší. Místo by bylo dále doplněno o mobiliář korespondující s expozicí a infotabuli. Dalšími podobně rekultivovanými místy se postupně mohou stát: slepé rameno Labe, odkaliště či objekt čistírny odpadních vod.
- Celkové řešení zpřístupní krajinu nejen jako prostor pohybu, ale i jako příběh, ve kterém se prolínají vrstvy zemědělské, přírodní a průmyslové minulosti.

2.4 Poznávací stezka okolím

V souvislosti se vznikem nového turistického značení navrhujeme vytvořit také poznávací stezku okolím. Tato stezka propojuje expozici s okolní krajinou i současným životem obce, a zároveň přibližuje jejich historii a proměny v čase. Nabízí tak přímo v terénu bezprostřední fyzickou zkušenost a dovyprávění témat, s nimiž pracuje vnitřní expozice rodného domku. Trasa měří přibližně 5 km, navazuje na stávající turistické značení a místy jej rozšiřuje.

Obr. č.: 30. Ilustrace výletníci / autorka: Šárka Zahálková

2.4.1 Navrhovaná zastavení

- **Život v sousedství** – okolí rodného domku Václava Veverky dříve a dnes; připomínka blízkého památníku a místa první orby.
- **Staré Rybitví** – bývalá náves, zánik části obce v důsledku výstavby továrny, proměna a současný stav.
- **Doba průmyslová** – velké změny, fabriky – jejich výstavba, architektura, chod, vliv na život a krajinu.
- **Blatníkovská Lhotka** – zaniklá obec, vznik továrny a odkaliště, jeho podoba a využití dnes.
- **Polabská krajina** – charakter krajiny, její historické využívání a ekologické hodnoty.
- **Remízky** – příklad místa, které se po staletí téměř nezměnilo, svědectví o kontinuitě krajiny.
- **Nová kolonie** – kontext výstavby a způsob života obyvatel v době industrializace.
- **Stará kolonie** – starší sídelní vrstva spojená s továrnou a proměnami života v obci.

2.4.2 Varianty realizace naučné stezky

1. Varianta (nejjednodušší) – tištěná / online mapa (bez fyzických zastavení):

Stezka je zpracována jako tištěná mapka (distribučovaná v rodném domku, v obci, v regionálních infocentrech) a zároveň dostupná jako online mapa (např. Mapy.cz, Google Maps, web obce, web expozice). Obsahuje popis jednotlivých zastavení, krátký text, vybrané vizuální materiály a doporučená zastavení.

Organizační kroky:

- Vyjednání průchodnosti tras s vlastníky pozemků.
- Konzultace s Klubem českých turistů ohledně značení a návaznosti na jejich systém.

Výhody:

- Nejnižší finanční i personální náročnost.
- Snadná aktualizace obsahu (především v online verzi).

Nevýhody:

- Návštěvnictvo v terénu nemá fyzické opěrné body (méně viditelné pro „náhodného“ chodce).
- Potenciálně nižší atraktivita pro školy a rodiny s dětmi.

2. Varianta (střední) – fyzická zastavení s informačními panely:

Vybraná zastavení na trase jsou označena fyzickým prvkem – informačním panelem. Jednotně zpracované panely (vycházející z tvarosloví a vizuální podoby materiálů v rodném domku a jeho zahradě) obsahují textovou část, obrazové materiály (fotografie, archivní mapy, kresby) a případně drobné interaktivní prvky (např. průhledové rámy, reliéfní a haptické prvky a mapky).

Organizační kroky:

- Vyjednání s vlastníky pozemků o umístění panelů.
- Jednotný grafický návrh (vycházející/vyházející z vizuality expozice) a výroba panelů.
- Instalace (nutné řešit trvanlivé materiály, odolné vandalismu a počasí).

Výhody:

- Vysoká viditelnost a přístupnost (i pro náhodné turisty bez mapy).
- Vyšší vzdělávací hodnota, možnost zastavení a společného čtení.

Nevýhody:

- Vyšší finanční investice (výroba, instalace, údržba).
- Nutná obnova po 10–15 letech, riziko poškození.

3. Varianta (ideální) – kombinace fyzických zastavení a online rozšíření (aplikace / QR kódy):

Každé fyzické zastavení (informační panel) je rozšířeno o digitální obsah přístupný přes QR kódy nebo vlastní jednoduchou aplikaci (audio nahrávky, video ukázky, rozhovory s pamětníky, rozšířená realita apod.). Digitální rozšíření umožňuje realizaci jazykových mutací (CZ/EN/DE), přístup pro zrakově či sluchově handicapované návštěvnictvo.

Organizační kroky:

- Vyjednání průchodnosti trasy a umístění prvků.
- Grafický návrh a výroba orientačních prvků.
- Příprava digitálního obsahu, správa a průběžná aktualizace.

Výhody:

- Propojuje tradiční a aktuální formu interpretace.
- Zvyšuje atraktivitu pro mladší publikum, školy i turisty (včetně zahraničních).
- Snadná rozšiřitelnost a aktualizace obsahu bez zásahů do fyzických prvků.

Nevýhody:

- Nejvyšší finanční a organizační náročnost.
- Vyžaduje průběžnou správu a technickou podporu.

2.5 Návrh potenciálních partnerů pro provoz a rozvoj rodného domku V. Veverky

Navrhované partnerské subjekty představují příklad sítě institucí a organizací, které pokrývají klíčové oblasti potřebné pro udržitelné fungování rodného domku a souvisejících aktivit.

Regionální instituce (muzea, města, kraj, informační centra) mohou zajistit odborné zázemí, ukotvení projektu v kulturní a historické paměti regionu i propagaci směrem k veřejnosti a návštěvníkům.

Ekologické a zemědělské organizace (ekocentra, výzkumné ústavy, školy, spolky) přinášejí odborné znalosti o půdě a krajině, zkušenosti s environmentálním vzděláváním a možnost zapojení dobrovolníků i studentů do péče o zahradu a naučnou stezku.

Vzdělávací a výzkumné instituce (univerzity, MAS) propojují projekt s vědeckým a pedagogickým prostředím, umožňují odbornou spolupráci, inovace a posilují jeho dlouhodobou perspektivu.

Turistické a komunitní organizace (Klub českých turistů, místní spolky, umělecké kolektivy) rozvíjejí návštěvnický potenciál, oživují prostor kulturními aktivitami a posilují komunitní zakotvení projektu.

Finanční a metodické instituce (Pardubický kraj, NPÚ, MKČR, Spolek pro obnovu venkova, Evropská komise) jsou klíčové pro zajištění udržitelného financování, metodického vedení a napojení na širší strategické rámce.

Otevřená, strategicky budovaná a kultivovaná síť partnerů může významně posílit dlouhodobou životaschopnost a přínos projektu pro region i širší veřejnost.

Regionální kulturní a komunitní instituce

- Obec Rybitví a město Pardubice – strategická a finanční podpora, propojení s místní komunitou.
- Východočeské muzeum v Pardubicích – odborné zázemí, metodická spolupráce, propagace.
- Regionální informační centra (Pardubice, Lázně Bohdaneč, Přelouč, Chrudim) – distribuce map, propagace naučné stezky a rodného domku.

Ekologie, zemědělství a obnova krajiny

- Ekocentrum Paleta – environmentální vzdělávání, programy pro školy, metodická podpora.

- Cirkus C – biouhel, péče o půdu, ekologické inovace (experimentální a aplikační projekty, workshopy a školení). biouhel – ilustrační obrázky, zdroj: Cirkus C
- Výzkumný ústav monitoringu a ochrany půdy – odborné konzultace o půdě a krajině, výzkumná spolupráce.
- Český svaz ochránců přírody (místní skupiny) – environmentální programy, zapojení dobrovolníků, péče o zahradu a naučnou stezku.

Vzdělávání a výzkum

- Univerzita Pardubice – Fakulta filozofická (historie, kulturní dědictví).
- Česká zemědělská univerzita v Praze – agronomie, krajinný rozvoj, udržitelné hospodaření.
- Mendelova univerzita v Brně – lesnictví, ekologie, krajinná architektura.
- Místní akční skupiny (MAS) – zapojení do komunitních a rozvojových projektů.

Turistika a mobilita

- Klub českých turistů – spolupráce na značení stezky, propagace v turistických mapách a akcích.
- Regionální turistické organizace – začlenění do regionální nabídky, propagace.

Financování a metodická podpora

- Město Pardubice – odbory kultury a cestovního ruchu – dotační programy na podporu cestovního ruchu a kultury.
- Pardubický kraj – odbor kultury a památkové péče – strategická a finanční podpora, krajské kulturní sítě.
- Národní památkový ústav (NPÚ) – metodika památkové péče, odborné poradenství.
- Spolek pro obnovu venkova ČR – dotační a metodické zázemí.
- Ministerstvo kultury ČR – tematické grantové okruhy (živé umění, péče o kulturní dědictví).
- Státní fond kultury ČR – tematické grantové okruhy (živé umění, péče o kulturní dědictví).
- Nový evropský Bauhaus – grantové příležitosti evropské mezioborové iniciativy zaměřené na navrhování udržitelných způsobů života.

Komunitní a kulturní aktivity

- Místní spolky a obyvatelé (Rybitví a okolí) – komunitní akce, dobrovolnictví, sousedské slavnosti.
- Umělecké a kulturní spolky regionu – oživení zahrady a domku (hudba, divadlo, workshopy).

2.6 Závěry z jednání s obcí

DOHODA ZE SPOLEČNÉHO JEDNÁNÍ ZPRACOVATELŮ A ZÁSTUPCŮ OBCE 3. 10. 2025

I. Fáze oprav realizované do 6/2027 – oslava 200 výročí vynálezu ruchadla bratranců Veverkových

Prioritou první fáze obnovy Rodného domku Václava Veverky je níže uvedený postup, který vychází z v této studii uvedených variantních návrhů a kombinují je do celku, který vedení obce Rybitví, jakož i autorský kolektiv považuje za v daném termínu realizovatelný.

Do 6/2027 proběhnou základní sanace a opravy domku, v interiérové části budou stávající omítky nahrazeny hliněnými a bude zde realizována navržená expozice. Ze zahrady budou odstraněny nevhodné prvky (studna, informační tabule), stávající plot bude rekonstruován. Zahrada bude doplněná o nový mobiliář (stoly, lavice, další přenosný mobiliář, informační panel) a separační WC. Bude prověřena, a pokud to bude reálné i realizována přípojka pitné vody. Do předprostoru zahrady budou instalovány stojany na kola. V širším okolí dojde k vyčištění příjezdové cesty od Černé u Bohdanče tak, aby se stala pohodlně průchozí. Na začátek aleje budou instalovány lavičky. Stará návěs bude vysekána a do prostoru bude umístěna informační tabule.

Během této první realizační fáze budou předjednány a dále komunikovány další kroky.

Přehled aktivit, které budou realizovány do 6/2027.

STAVEBNÍ PRÁCE NA DOMKU, EXTERIER

- Sanace základů jihovýchodního nároží.
- Kontrola a sanace odvodňovacích systémů odtoku srážkové vody.
- Fixace a oprava zdiva v okolí nároží (podle typu zjištěných příčin).
- Realizace nejnutnějších oprav střechy.
- Realizace lokálních nejnutnější oprav – omítky, podlahy, stropy.

EXPOZICE A INTERIÉR DOMKU

- Oprava stěn interiéru – především odstranění stávajících omítek a nahrazení za hliněné.
- Realizace a instalace expozice.

ZAHRADA DOMKU

- Odstranění nevhodných prvků na zahradě (studna, informační tabule) a zdravotní a bezpečnosti řez dubu.
- Rekonstrukce stávajícího oplocení (vstupní branka v původní jihovýchodní části zahrady).
- Instalace informačního nosiče (umístění informační tabule, sjednocené s designem expozice).
- Umístění typových lavic a stolů v zahradě a instalace stojanů na kola před zahradou.
- Umístění separačního WC v západní části zahrady, nenápadné, ale dobře přístupné.
- Realizace přípojky pitné vody s kohoutkem v blízkosti separační toalety, nebo přímo na ní a realizace odvodu vody.
- Realizace prostoru pro rozmístění židlí pro venkovní aktivity formou šterkového trávníku.
- Nákup stohovatelných či skládacích židlí pro venkovní výuku (ty budou skladovány v bývalé kovárně).
- Realizace květinovéhoo záhonu a keřů (druhy tradičních venkovských zahrad) před průčelím domku, případně v blízkosti separační toalety.

ÚPRAVY ŠIRŠÍHO OKOLÍ DOMKU

- Vyčištění příjezdové cesty od Černé u Bohdanče tak, aby se stala pohodlně průchozí (odstranění náletových dřevin a křovin, ponechání perspektivních stromů, případné dosázení, čímž bude podpořen charakter aleje).
- Instalace laviček na začátek aleje.
- Vyčištění prostoru staré návsi, v níž mohou být zachovány tři stávající duby a následně pravidelné sekání prostoru.
- Umístění informační tabule a lavice do prostoru návsi.

Mapa č.: 06. Schema úprav širšího okolí / zdroj Ortofotomapy: ags.cuzk.gov.cz

